

DE NACHT IN.....

De zee lijkt een onoverkoombare barrière. In de nacht, in een nacht als deze, wordt die onoverbrugbare zee een zee van mogelijkheden. Voor die mensen, toen, in die nacht, was het een hachelijke onderneming. Onderweg door de nacht, door de woestijn. En maar steeds denken, soms roepen, soms schreeuwen, dat het daar, in dat slavenland, beter was, dan hier in het ongewisse. Wij hebben nu gemakkelijk praten. Wij weten hoe het afloopt, zij hadden geen idee. Wij weten, dat de tocht moeizaam zal zijn, maar dat er land in zicht komt. Zij moesten hun weg gaan op een woord, een belofte. Een vage belofte, dat er ergens een land zou zijn. Ga maar op weg. Ze gaan. Dwars door de zee. Dwars door de woestijn. Onderweg valt er brood uit de hemel. Onderweg worden sieraden omgesmeed tot een god van goud en beloften. Nog even die behoefte aan glans, aan macht, aan houvast. Onderweg klinken ook Tien Woorden van de berg. Die wijzen op geen enkele manier de weg door de woestijn. Wat dat betreft heb je er niets aan. Het zijn woorden om mee te leven. Maar is dit wel leven? Is er in de nacht, in de woestijn nog een droom, een visioen, iets om je aan vast te klampen?

Het verhaal van Uittocht uit de slavernij is een verhaal van wegtrekken uit alles wat ons met handen en voeten bindt, wat ons onvrij maakt. Wat ons maakt tot slaven van wat of wie dan ook, misschien ook wel van onszelf. Voor dat wegtrekken is moed nodig. Want het is niet even wegtrekken en zo weer thuiskomen, het gaat om een tocht van veertig jaar, het is een mensenleven lang. En er is niet veel houvast. Overdag is er een wolk, 's nachts een vuur, en er zijn Tien Woorden.

Hoe en wie daar ooit door die woestijn hebben getrokken en hoe lang ze er precies over hebben gedaan, welke dwaalweg ze hebben genomen, we zullen het nooit precies weten. Het doet er ook niet toe. De tocht van die mensen toen roept vooral iets wakker over onze levensweg nu.

Dit is een nacht, een avond van waken. Wij houden onze ogen open. We kijken naar de weg die ons leven gaat. We hebben voor ogen de gouden kalveren, de zilveren sleeën die ons van de wijs proberen te brengen. We hebben voor ogen de werkelijkheid, de harde feiten, de grote vette onheilspellende krantenkoppen en het kleine, bijna onzichtbare, maar o zo aanwezige verdriet. Waken in een wereld waar het op zoveel plaatsen niet goed is. Wij weten er van. Wij weten vaak niet wat te doen. In deze wake staan we even stil en kijken: wat zal mijn weg zijn? "Ik ben toch niet op een doodlopende weg?", vraagt Psalm 139 zich bezorgd af. Soms weet je dat niet zeker.

We waken met verhalen. Dat verhaal van die barre tocht door de woestijn. Het lijkt een uitzichtloos verhaal. Net als dat verhaal over die gerechte, zo'n mens aan wie je je kon spiegelen, zo'n mens die je aan de hand meenam in toekomstvisioenen van vrede en gerechtigheid, een droom van een mens. Die mens is dood en begraven. We hebben het hier gisteren hardop voorgelezen. Een verhaal dat alle hoop de grond in lijkt te boren. Het zijn aangrijpende verhalen, misschien zouden we ze liever even opzij leggen en vergeten. Maar in deze nacht van waken roepen we ze bij ons wakker. En kijken waar die verhalen van lang geleden een plaats vinden in ons eigen leven. Zijn er raakpunten? Ik denk het wel.

Zo lijken nacht en woestijn een plek waar de onmacht en de dood heerst. Zo is het niet helemaal. De verhalen hebben ook een andere kant. Terwijl je in de nacht geen hand voor ogen ziet, niet meer verder lijkt te kunnen, is er ook licht in het verhaal. Het is zelfs vuur. Dat je warm maakt, dat je aansteekt, dat je doet opstaan en verder trekken. Niet meer zo moedeloos, en met een doel voor ogen. Overdag is er een wolk. Niet zo'n donderwolk die dreigend boven je hoofd hangt, maar een wolk die je beschermt tegen de hitte van de dag, een

wolk die je op adem laat komen, die je op weg zet. Er misschien wel voor zorgt, dat je heel even in de wolken bent. En bij het graf, daar is leegte. Daar is de dood niet meer. Wat mag dat dan wel betekenen?

We zullen straks lezen, dat de machthebbers ook na Jezus' dood nog steeds geen oog dicht doen. Die waken ook, maar op hun eigen manier. Met het angstzweet in hun handen. Want hij zou ooit gezegd hebben, dat hij zou opstaan. En net zoals eens Farao zijn troepen eens verzamelde om de Israëlieten achterna te gaan, zo moeten nu ook troepen worden verzameld om het graf te bewaken. Met alle geweld moet ieder spootje toekomst en hoop met wortel en al worden uitgeroeid. Het wordt een wacht bij een leeg graf. De boodschap van recht en vrede, de roep om gerechtigheid is al lang onderweg en gaat zijn eigen weg door de wereld. Dat houdt geen macht ter wereld tegen.

Dat is het mooiste van alle verhalen die deze nacht klinken. Dat er met grote hardnekkigheid wordt verteld, dat er wel degelijk hoop en toekomst is. Dat er heel veel gebeurt in de wereld buiten ons om, besloten door machten die onbedwingbaar lijken, maar dat wij onze eigen weg kunnen gaan. Met wat licht, met een wolk, weg van het lege graf, op weg naar waar het in het leven om gaat. Met in ons hart Tien Woorden, die ons wakker roepen, wakker houden, gaande houden. Het wordt een verhaal dat ons op weg wil zetten naar geluk, want daarvoor zijn we op aarde.

Daarom brengen we op deze avond, in deze nacht van waken het vuur binnen. Je mag wel zeggen: een heilig vuur. Aangedragen door jonge handen uit ons midden. Dat vuur herinnert ons aan onze idealen, onze visioenen. En we kijken elkaar aan: allemaal met datzelfde vuur, allemaal binnen één gemeente, die dat vuur levend wil houden, en zo nu en dan weer even wil opstoken. Dat wij ook aanstekelijk worden, ieder op onze eigen plek. Het gaat straks als een lopend vuur door deze ruimte, misschien wel door al ons doen en laten. Het vuur van de Eeuwige, dat we koesteren. Soms hebben we het idee, dat het ons ook wel eens in de kou laat staan. Maar in deze nacht kijken we met dank en eerbied naar dat vuur, dat de weg wijst. Licht dat in nacht en wolken woont. Onzichtbaar, onnoembaar JIJ, soms ook onmogelijk JIJ. Dat wij die weg gaan. Laten we dat vuur, dat licht naar binnen zingen.